

Kulturdepartementet
postmottak@kud.dep.no

[Vår dato:
15. mai 2015

[Vår ref.:

[Saksbehandler:
Oddbjørn Sørmoen

Opplysningsvesenets fond – presteboliger med særlig kulturhistorisk verdi

Vi viser til høring om Opplysningsvesenets fond – presteboliger med særlig kulturhistorisk verdi, datert 12.03.2015.

KA har ikke mulighet til å uttale seg om de enkelte gårder i katalogen over prestegårder som man ønsker kommentarer til. Trolig er det heller ikke mange andre som har den nødvendige kunnskap og oversikt til å veie disse opp mot hverandre på et nasjonalt nivå. Likevel er det prisverdig at denne høringen er sendt ut, slik at de ulike instanser kan uttale seg om de prestegårdene som man måtte ha kjennskap til.

Høringsbrevet viser et bevisst forhold til de kulturhistoriske verdier som mange av prestegårdene er bærere av. Vi gir derfor vår tilslutning til de prinsipielle holdninger som høringsbrevet formidler.

Det er imidlertid viktig å understreke at prestegårdene ikke bare dreier seg om boliger og bygninger, men også om steder og kontekster. I det pågående reformarbeidet mot en mer selvstendig kirke, er det viktig at både staten og kirken er bevisst den ofte tette sammenheng mellom kirke, prestegård, sted og folk. Prestegårdene er gjerne deler av større helhetlige kirkelige kulturminner. Forholdet til kirkested, kirkegård og kirkebygg må derfor også vektlegges. Sammenhengen historisk, miljømessig og identitetsmessig kan være sterk og bør ikke splittes opp.

Prestegårdene kan i enkelte tilfeller også ha røtter helt tilbake til førkristen tid, på samme måte som enkelte kirkesteder har røtter tilbake til førkristne kultsteder. Kontinuiteten og sammenhengen mellom gård, kultsted, bygda/byen og landskapet kan følgelig være sterke. Prestegårdene kan ha en kulturhistorisk betydning og verdi uavhengig av bygningenes alder.

KA er enig i at en ansvarlig forvaltning i fremtiden ikke nødvendigvis er avhengig av at kirken er eier av disse bygningene, men skal verdiene sikres gjennom et salg, må lovbruken, dvs. spesielt bruk av fredning og regulering, knyttet til eiendommene være bevisst.

For en ansvarlig forvaltningsenhet som OVF bør det være vesentligere at den nye eieren sikrer de kulturhistoriske verdiene, tilgjengelighet for offentligheten og en offentlig bruk, enn at selve salget gir størst mulig avkastning. Den nødvendige offentlige bruk og tilgjengelighet kan lettere sikres gjennom salg for en

overkommelig pris til menigheter, historielag og lokal foreninger enn til høystbydende private virksomheter som må kommersialisere stedet for å forsvare kjøpet. Valg av kjøper må i en del tilfeller være viktigere enn høyest mulig pris. Røtter som rives over gjennom salg og privatisering kan bli ødelagt for all fremtid. Disse røttene er hele nasjonens røtter.

Denne type avhending sender naturligvis signaler om kirkens ansvarlighet og samfunnsansvar. Prestegårdene har alltid vært offentlige steder og offentlige bygg og de bør også forbli det i fremtiden.

Med vennlig hilsen

KA

Oddbjørn Sørmoen